

2007-2017: ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΑΣΥΣΤΑΣΗ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ

Α' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Ιερά Μητρόπολις Τριμυθούντος:
Ἐκκλησιαστική Ἱστορία καὶ Παράδοσις»

Αΐθουσα Ἐπισκοπείου Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριμυθούντος

Μοσφιλωτή, 19-20 Ἀπριλίου 2017

Α' ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

«Ἱερὰ Μητρόπολις Τριμυθοῦντος:
Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία καὶ Παράδοσις»

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μητροπολίτης Τριμυθοῦντος Βαρνάβας

Αρχιμανδρίτης Γρηγόριος Ἰωαννίδης

Πρωτοπρεσβύτερος Πέτρος Παπαπέτρου

Ανδρέας Ζαχαρίου

Στυλιανὸς Κεπόλας

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Ματθαῖος Ματθαίου

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Τηλέφωνο: 22527000

Τηλεομοίτυπο: 22526363

Ἡλεκτρ. ταχυδρομεῖο: info@imtrimythountos.org.cy

Ἰστότοπος: www.imtrimythountos.org.cy

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Τετάρτη, 19 Απριλίου

Έναρξη Συνεδρίου

10:00-11:00

Χαιρετισμοί:

- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τριμυθοῦντος κ. Βαρνάβας
- Μαρίνα Σολομίδου-Ιερωνυμίδου, Διευθύντρια Τμήματος Αρχαιοτήτων
- Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτάριος

Κήρυξη εργασιών Συνεδρίου

ἀπὸ τοὺς Ὑπουργὸ Παιδείας καὶ Πολιτισμοῦ κ. Κώστα Καδῆ
καὶ Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. Χρυσόστομο

11:00-11:30 Διάλειμμα

Α' Συνεδρία

11:30-13:30

Εισήγηση Α': *«Σπυρίδων, μακάριε σοφέ». Ο Άγιός μας ὁδηγὸς στὴν ὁδὸ τῆς Βασιλείας*

Μητροπολίτης Κερκύρας Νεκτάριος

Εισήγηση Β': *Βίος Αγίου Σπυρίδωνος-Πηγές*

Καθηγητὴς Κώστας Κωνσταντινίδης

Εισήγηση Γ': *Ἡ παλαιохριστιανικὴ Βασιλικὴ τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος στὴν Τρεμετουσιά*

Ἀθανάσιος Παπαγεωργίου

Εισήγηση Δ': *Παράδοση καὶ νεωτερικότητα. Τὸ παράδειγμα τῆς εἰκονογραφίας τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος*

τ. Καθηγητὴς Δημήτριος Ν. Τριανταφυλλόπουλος

Συζήτηση

Β' Συνεδρία

16:30-18:00

Εισήγηση Α': *Η έπισκοπή Τριμυθούντος από τις άπαρχές του Χριστιανισμού στην Κύπρο έως τὰ μέσα του ΙΓ' αιώνα*
Δρ Σταῦρος Γεωργίου

Εισήγηση Β': *Άγιοι τῆς Μητροπολιτικῆς Περιφέρειας Τριμυθούντος*
Δρ Γεώργιος Κάκκουρας

Εισήγηση Γ': *Ὁ Ὅσιος Νεόφυτος ὁ Ἐγκλειστος: ἱερωσύνης κανὼν ἀκριβέστατος*
Δρ Γεώργιος Χριστοδούλου

Συζήτηση

18:00-18:30 Διάλειμμα

Γ' Συνεδρία

18:30-20:00

Εισήγηση Α': *Παλαιοχριστιανικὲς Βασιλικὲς τῆς κυπριακῆς υπαίθρου: Καλαβασός, Μαρώνι, Χοιροκοιτία, Κοφίνου*
Δρ Ντόρια Νικολάου

Εισήγηση Β': *Τὰ πορίσματα τῶν ἀνασκαφικῶν ἐρευνῶν τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Τριμυθούντος, 2009-2016*
Δρ Ἑλένη Προκοπίου

Εισήγηση Γ': *Παλαιοχριστιανικὰ Βαπτιστήρια Κοφίνου καὶ Χοιροκοιτίας*
Ράνια Μιχαήλ

Συζήτηση

Πέμπτη, 20 Ἀπριλίου

5:30-8:00

Ὁρθρος-Θεία Λειτουργία

Ἱερὸς Ναὸς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ Παναγίας Ἐλευθερώτριας,
Ἐπισκοπεῖο Μητροπόλεως Τριμυθοῦντος

Πρόγευμα

Δ' Συνεδρία

9:30-11:00

Εἰσήγηση Α': Ὁ «νεοφανής» Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁ Πεντασχοινίτης

Γιώργος Φιλοθέου

Εἰσήγηση Β': Λαξευτὰ Ἀσκητήρια στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη Τριμυθοῦντος

Δρ Οὐρανία Περγίκη

Εἰσήγηση Γ': Οἱ βυζαντινὲς καὶ οἱ μεταβυζαντινὲς τοιχογραφίες στοὺς Ναοὺς
τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριμυθοῦντος

Δρ Χριστόδουλος Χατζηχριστοδούλου

Συζήτηση

11:00-11:30 Διάλειμμα

Ε' Συνεδρία

11:30-13:00

Εἰσήγηση Α': Σημαντικὲς φορητὲς εἰκόνες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριμυθοῦντος

Πρωτοπρ. Κυριακὸς Παπαῖωακείμ

Εισήγηση Β': «*Η καλή ἐκκλησία ὀνομάζεται Σταυρός τῶν Λευκάρων*»: *Ἡ ἱστορία καὶ τὰ κειμήλια τοῦ ναοῦ*
Δρ Ἀνθὴ Ἀνδρονίκου

Εισήγηση Γ': *Χεῖρ Λουκᾶ ἀπὸ τὴν Τόχνην*
Στυλιανὸς Περδίκης

Συζήτηση

15:30-16:30

Ἑσπερινός

Ἱερός Ναὸς Ἁγίας Παρασκευῆς καὶ Παναγίας Ἐλευθερώτριας,
Ἐπισκοπεῖο Μητροπόλεως

Στ' Συνεδρία

16:30-18:00

Εισήγηση Α': *Οἱ Ἱερεῖς Μονές τῆς Μητροπόλεως Τριμυθοῦντος: Ἁγίου Σπυρίδωνος, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Ἁγίας Θέκλης*
Κωστῆς Κοκκινόφτας

Εισήγηση Β': *Ἐκκλησία καὶ Ἐκπαίδευση στὴν Ἰσλαμικὴ Τουρκοκρατία: ἡ περιπτώση τοῦ Ἱδαλίου μέσα ἀπὸ τὸν κώδικα τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἀνδρονίκου*
Ἱεροδιάκ. δρ Κυπριανὸς Κουντούρης

Εισήγηση Γ': *Χριστιανικὰ μνημεῖα τῶν κατεχομένων χωριῶν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριμυθοῦντος*
Δρ Ἀνδρέας Φούλιας

Συζήτηση

18:00-18:30 Διάρλειμμα

Ζ' Συνεδρία

18:30-20:00

Εισήγηση Α': Αρχαιακές μαρτυρίες για τα χωριά της Μητροπόλεως Τριμυθούντος

Νάσα Παταπίου

Εισήγηση Β': Άγνωστο χειρόγραφο του Ίερού Ναού Αγίου Γεωργίου Όλυμπίων

Δρ Ζήσης Μελισσάκης

Εισήγηση Γ': Χειρόγραφα της Έπισκοπής Λευκάρων

Αρχιμ. Δρ Γρηγόριος Ίωαννίδης

Συζήτηση

20:00 Λήξη Συνεδρίου

Σάββατο, 22 Ἀπριλίου

Ε' Σύναξη Χριστιανικῶν Συνδέσμων Γυναικῶν Τεράς Μητροπόλεως Τριμυθούντος

6:30-10:00 - Τερός Ναός Ἁγίου Ἐπιφανίου Ὀλυμπίων

Ὁρθρος-Θεία Λειτουργία, προϊσταμένου τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων
κ. Νεκταρίου

10:00-10:45 - Πρόγευμα

11:00-12:30 - Αἴθουσα Ἐκδηλώσεων Κοινοτικῶν Συμβουλίου Ὀλυμπίων

Βυζαντινοὶ Ἐκκλησιαστικοὶ Ὕμνοι, ὑπὸ τῆ διεύθυνση τοῦ Αἰδεσι-
μολογιωτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Θεοδώρου Γρηγορίου

Χαιρετισμὸς ἀπὸ τὸν Πανιερώτατο Μητροπολίτη Τριμυθούντος
κ. Βαρνάβα

Ὁμιλία: «Ὁ Ἅγιος τῆς Κύπρου καὶ ἡ Κέρκυρα»
ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κερκύρας, Παξῶν καὶ Δια-
ποντίων Νήσων κ. Νεκτάριο

Κυριακὴ τοῦ Θωμᾶ, 23 Ἀπριλίου

6:30-10:00 - Τερός Ναός Παναγίας Ἀθηαίνου

Ἀρχιερατικὸ Συλλείτουργο, προεξάρχοντος τοῦ Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων
κ. Νεκταρίου

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ

Ανδρονίκου Ανθή, Διδάκτωρ Ιστορίας τῆς Τέχνης, *University of St Andrews*, Σκωτία

Γεωργίου Σταῦρος, Διδάκτωρ Βυζαντινῆς καὶ Μεσαιωνικῆς Ιστορίας, Ἐκπαιδευτικός

Ἰωαννίδης Γρηγόριος, Ἀρχιμανδρίτης, Διδάκτωρ Θεολογίας, Πρωτοσύγκελλος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριμυθοῦντος, Θεολογικὴ Σχολὴ Ἐκκλησίας Κύπρου

Κάκκουρας Γεώργιος, Διδάκτωρ Θεολογίας, Ἐπιθεωρητὴς Ὀρησκευτικῶν Μαθημάτων Μέσης Παιδείας

Κοκκινόφτας Κωστῆς, Ἐρευνητὴς Κέντρου Μελετῶν Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου

Κουντούρης Κυπριανός, Ἱεροδιάκονος, Διδάκτωρ Παιδαγωγικῶν, Διευθυντὴς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἐκκλησίας Κύπρου

Κωνσταντινίδης Ν. Κώστας, Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Ἰωαννίνων

Μελισσάκης Ζήσης, Διδάκτωρ Βυζαντινῆς Φιλολογίας-Παλαιογραφία, Κύριος Ἐρευνητὴς, Ἰνστιτούτο Ἱστορικῶν Ἐρευνῶν/Ἐθνικὸ Ἰδρυμα Ἐρευνῶν

Μιχαὴλ Ράνια, Ὑποψήφια Διδάκτωρ Pontificio Istituto di Archeologia Cristiana (Βατικανό-Ρώμη) - Ἀρχαιολόγος πεδίου στῆ Διερευνητικὴ Ἐπιτροπὴ Ἀγνοουμένων

Νεκτάριος, Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντιῶν Νήσων

Νικολάου Ντόρια, Μεταδιδακτορικὴ Ἐρευνήτρια, *Johannes Gutenberg-Universität Mainz, WissenschaftsCampus Mainz*

Παπαγεωργίου Ἀθανάσιος, τ. Διευθυντὴς Τμήματος Ἀρχαιοτήτων

Παπαϊωακείμ Κυριακός, Πρωτοπρεσβύτερος, Θεολόγος, Συντηρητὴς Ἀρχαιοτήτων καὶ Ἔργων Τέχνης

Παταπίου Νάσα, Ἱστορικὸς-Ἐρευνήτρια, Κέντρο Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν

Περδίκη Οὐρανία, Διδάκτωρ Ιστορίας τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, Ἱερὰ Μητρόπολις Ταμασοῦ καὶ Ὀρεινῆς

Περδίκης Στυλιανός, Διευθυντὴς Μουσείου Ἱερᾶς Μονῆς Κύκκου

Προκοπίου Ἑλένη, Διδάκτωρ Ἀρχαιολογίας, Ἀρχαιολογικὴ Λειτουργὸς Α' στὸ Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων Κύπρου

Τριανταφυλλόπουλος Δ. Δημήτριος, τ. Καθηγητὴς Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας Πανεπιστημίου Κύπρου

Φιλοθέου Γιώργος, Ἀρχαιολόγος, Ἐφορος Μνημείων, Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων

Φούλιας Ἀνδρέας, Διδάκτωρ Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας, Ἐκπαιδευτικός

Χατζηχριστοδούλου Χριστόδουλος, Διδάκτωρ Ἀρχαιολογίας, Βυζαντινολόγος, Ἱστορικὸ Ἀρχεῖο Τράπεζας Κύπρου

Χριστοδούλου Γεώργιος, Διδάκτωρ Βυζαντινῆς Φιλολογίας, Β.Δ. Μέσης Ἐπαίδευσης-Παγκύπριο Γυμνάσιο

Απολυτίκιον Ἁγίου Σπυριδῶνος. Ἦχος α'

Τῆς Συνόδου τῆς πρώτης ἀνεδείχθης ὑπέρομαχος, καὶ θαυματουργὸς θεοφόρε, Σπυριδῶν πατὴρ ἡμῶν· διὸ νεκρᾷ σὺ ἐν τάφῳ προσφωνεῖς, καὶ ὄφιν εἰς χρυσοῦν μετέβαλες· καὶ ἐν τῷ μέλλειν τὰς ἀγίας σου εὐχάς, Ἀγγέλους ἔσχες συλλειτουργοῦντάς σοι Ἱερώτατε. Δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ· δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι· δόξα τῷ ἐνεργοῦντι διὰ σοῦ πᾶσιν ἰάματα.

Εἰκόνα ἐξωφύλλου: Ὁ Ἅγιος Σπυριδῶν, ἔργο ἐργαστηρίου ἀγιογραφίας «Ὁ Ἀντιφωνητής», Ἐπισκοπεῖο Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τριμυθούντος

Εἰκόνα ἐσωτερικῆς σελίδας ἐξωφύλλου: Τὸ καθολικὸ τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος στὴν Τρεμετουσιά, πρὶν τὸ 1974, Ἀρχεῖο Γραφείου Τύπου καὶ Πληροφοριῶν

Εἰκόνα ἐσωτερικῆς σελίδας ὀπισθοφύλλου: Ἡ σαρκοφάγος τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος στὸ καθολικὸ τῆς ὁμώνυμης μονῆς στὴν Τρεμετουσιά, πρὶν τὸ 1974, Ἀρχεῖο Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΤΡΙΜΥΘΟΥΝΤΟΣ